

ANMELDELSE

Giv kvinderne fødslen tilbage

Af Hanne Dam
Tiderne Skifter
390 sider
Vejl. pris 299,95 kr.

"Hver fjerde førstegangs-fødende får fødslen sat i gang. Hver femte gravide føder ved en operation; herunder et voksende antal uden medicinsk indikation. Hver tredje førstegangs-fødende bliver ve-stimuleret (...) Jeg er bekymret". Sådan indleder forfatter Hanne Dam bogen "Giv kvinderne fødslen tilbage - en debat-bog om fødselspolitik og livets begyndelse" i et brev til den afgået klinikchef for fødegangen på Rigshospitalet Morten Hedegaard. Hanne Dam tager os med ind i fødslernes univers, og lader mødre, jordemødre - privatpraktiserende og offentligt praktiserende - læger, forskere, lektorer, filosoffer mf. komme med deres syn på, hvordan og hvorfor fødslerne udspiller sig som de gør, og hvilken betydning dette har for familierne. Forfatteren har håndplukket størstedelen af sine kilder fra eget netværk for at signalere en form for fællesnævner, som hun selv kalder det. Det gør, at bogen får en temmelig ensrettet syn på fødselspolitikken. Det kan diskuteres om en mere mangfoldig anskuelse ville klæde debatten. Gennemgående er det min opfattelse, at hjemmefødsler med en privatpraktiserende jordemoder bliver

identisk med den gode fødsel i Hanne Dams bog. Hjemmet og en privat jordemoder giver naturligvis nogle helt særlige rammer herfor, men samtidig ved vi, at det er en lille gruppe, der befinder sig i dette regi. Jeg mangler mere fokus på og diskussion af, hvordan vi kan få gode individuelle forløb, hvor tid og tillid er centralt, i et hospitalsregi. Et regi, der præges af fastlagte retningslinjer, arbejdsrutiner, presset økonomi, for få hænder og hvor fødsler (måske) forceres. En jordemoder udtaler i bogen, at jordemødre er blevet robotter, der har så travlt med at følge retningslinjer og overholde procedurer, fordi det nærmest er blevet forbudt at tænke selv eller ikke tør af frygt for klager. Debatten om hvordan vi skal navigere i og stille os kritisk, når evidensen er mangelfuld og der arbejdes ud fra princippet "sikkerhed for enhver pris" - uden hensyntagen til fødselsoplevelsen - er tankevækkende. Jeg har skrevet mange boganmeldelser, men denne bog har - ikke overraskende - udfordret mig særligt. Den er vanskelig at anmelde, uden at diskutere dens indhold. Som jordemoder kender jeg problemstillingen grundigt og er taknemmelig for, at der kommer fokus på det, om end jeg til tider kunne ønske mig en mere mangfoldig betragtning. Bogen er aktuel, den greb mig og er absolut jordemoderfaglig. Jeg glæder mig til den faglige diskussion ude i vagtværelserne.

Anmelder Fie Skat Hjørnet,
jordemoder og cand.scient.
san

FAQ

Lene Maigaard,
forhandlingsleder,
Sanne Aakermann
Østrup og Pernille
Thykier, juridiske
konsulenter, svarer
på ofte stillede
spørgsmål

OMSORGS-DAGE

SPØRGSMÅL: Sidste år gik jeg ned i tid fra 37 timer til 30 timer. Den skemaansvarlige siger nu, at jeg skal afspadsere 2 timer, når jeg holder en omsorgsdag, fordi vores vagter har en varighed på 8 timer, mens min dagsnorm kun er 6 timer efter, jeg er gået ned i tid. Kan det virkelig passe, at jeg skal betale i afspadsering for en omsorgsdag? Og hvem bestemmer, hvornår jeg kan holde en omsorgsdag? Kan jeg for eksempel holde fri til omsorg på en dag, hvor jeg var planlagt til døgnvagt?

SVAR:

Retten til omsorgsdage findes i 'Aftalen om fravær af familiemæssige årsager' §28. Man har ret til to omsorgsdage med sædvanlig løn pr. kalender år til og med det år, hvor barnet fylder syv år. Når din arbejdsdag er på otte timer, skal aflønningen på omsorgsdagen erstatte de otte timer, arbejdsdagen ville have varet. Der er således ikke mulighed for at foretage en reducere i forhold til din ansættelsesbrøk. Dette gælder, uanset om du er på 30 timer, 37 timer eller måske var planlagt til en døgnvagt. Formålet med omsorgsdagene er, at forælderen har mulighed for at drage omsorg for barnet, når der er behov for det. Er man nødsaget til at bruge omsorgsdagen under barnets sygdom i forlængelse af, at man allerede har afholdt barns 1. og 2. sygedag, og falder dagen ved et tilfælde på en dag, hvor man har døgnvagt, så er ønsket om at bruge en omsorgsdag velbegrundet i den konkrete situation. Det er derfor vores opfattelse, at man i sådan en situation godt ville kunne afholde en omsorgsdag under en døgnvagt. Det er imidlertid også sådan, at man som ansat ikke bør spekulere i at lægge omsorgsdage på vagter med mange arbejdstimer. Det er også vigtigt at understrege, at man som forældre ikke har en ubetinget ret til selv at bestemme, hvornår omsorgsdagen skal placeret. Dette skal ske under hensyn til forholdene på tjenestestedet i øvrigt. I de tilfælde, hvor der ikke er et akut behov for, at man drager omsorg for barnet, men hvor barnet har en tid hos bøjletandlægen eller lign., er der mulighed for at varsle omsorgsdagen i god tid. Arbejdspladsen kan dermed indrette sig efter den ansattes ønske, og en afvisning af ønsket om omsorgsdagens placering den pågældende dag vil i det tilfælde kræve helt særlige forhold på arbejdspladsen. Der er mulighed for, at man lokalt kan drøfte eller forhandle, hvordan omsorgsdagene skal afvikles. Såfremt I har sådanne aftaler på din arbejdsplads, er det selvfølgelig dem, der gælder. Du kan spørge din tillidsrepræsentant, om der er indgået en aftale vedrørende omsorgsdage.